

Gemeentehuis in oude boerderij

Het is een toeval dat de Noord-Groninger gemeente Ten Boer een gemeentehuis heeft in een voormalige boerderij. Geen toeval is het, dat het gemeentebestuur heel bewust een monumentale boerderij in het hart van het dorp heeft willen sparen. Gemakkelijk was het niet voor deze boerderij met een vloeroppervlak van 1100 m² een bestemming te vinden. Ten Boer heeft er tenslotte het gemeentehuis in gevestigd en wat de ruimte betreft kan het gemeentepersoneel nog jaren vooruit.

In 1961 kocht de gemeente de boerderij aan de Hendrik Westerstraat. Het is een boerderij van het Fries-Groninger type uit het midden van de vorige eeuw. De Rijksdienst voor de Monumentenzorg had dit gebouw toen al op de lijst van beschermde monumenten geplaatst. De landerijen rond de boerderij zijn eertijds eigendom geweest van het Benedictessenklooster van Ten Boer. Bij de reductie van 1594 kwam het grootste deel van de bezittingen in beheer bij provin-

Aanvankelijk werd gedacht in de richting van een dorps huis. Maar met uitkeringen in het kader van de aanvullende werkgelegenheid kon de gemeente Ten Boer een riant gemeentehuis annex conciërgewoning realiseren. Het bestaande gemeentehuis was te klein geworden.

Restauratiearchitecten werden de heren P. L. de Vrieze uit Groningen en A. M. Dekker uit Assen, die dankbaar gebruik maakten van de oude vorm van boerderij met aangebouwde schuur. Voor de boerderij was dat niet zo vreselijk moeilijk, al was het wel zo, dat bijna alle spanten vernieuwd moesten worden. De schuur moest opnieuw worden opgetrokken. De funderingen ervan moesten vernieuwd worden in verband met de veranderde functie van het gebouw. De schuur is nu een riante woning voor het gezin van de gemeenteconciërge.

Concessies zijn er overigens wel gedaan bij deze restauratie. In de zijgevels van het hoofdgebouw zijn de oorspronkelijke kleine

Gekocht
in den Jaare 1882
door J. G. SWIERENGA.
en C. B. BEBINCH.
Echte lieden.

ciële staten. Aan het klooster herinnert heden ten dage nog de kapel, een mooi voorbeeld van de Groninger romano-gotische bouwtrant, nu de Nederlands Hervormde kerk van Ten Boer. Overigens is deze middeleeuwse kerk dringend aan restauratie toe. Het gemeentebestuur van Ten Boer probeert het hart van dit charmante terpdorp zo gaaf mogelijk te restaureren en te bewaren.

Wel zijn inmiddels een deel van de landerijen van de boerderij gebruikt voor nieuwbouw van het dorp. Maar het oorspronkelijke dorps hart, de boerderij met voldoende ruimte daaromheen, is gespaard.

In de achtergevel van de voormalige boerderij herinnert deze steen aan de eigendomsoverdracht in 1882.

stalramen vervangen door grote dubbele beglazing tot op de grond. In het pannendak zijn legramen aangebracht. De beluchtingskokers en de pijp van de centrale verwarming komen te voorschijn tussen het dwarsgelegen voorhuis en de voormalige stal. Ze vallen wel op bij de maar heel flauw hellende daklijn.

Ook de conciërgewoning heeft in de voorgevel ramen tot op de grond, maar om toch de relatie aan te houden met de vroegere

bestemming zijn voor en achter in de vrije zijgevel twee ronde stalramen ingemetseld. Of dat nou mooi is mag iedereen zelf bepalen.

Het voorhuis van de boerderij is, qua indeling zoveel mogelijk in tact gehouden, maar het stalgedeelte is uiteraard geheel aangepast aan de nieuwe bestemming. De binnemuren zijn opgetrokken van porisosteën en verder is veel gebruik gemaakt van hout. Houten betimmeringen, houten trappen, houten deuren en houten kozijnen. De raadzal spant wat dit betreft, de kroon. De vroede vaders van Ten Boer vergaderen op de plaats, waar vroeger de hooizolder was,

De voorgevel van het gemeentehuis. Op de achtergrond – nog net zichtbaar – de toren van de sterk verwaarloosde middeleeuwse kerk van Ten Boer.

boven de koestal. Op halve hoogte van de spanten werd een grote ruimte gecreëerd rond een zeskantige, in hoefijzervorm opgestelde, tafel. De zes poten van de tafel zijn als het ware doorgezet in de ook zeskantige houten ophang voor de verlichting. Licht houten hekken zijn aangebracht ter afscheiding van de grote publieke en de ruime peristibune. Onder de pannen tenslotte zijn de rieten onderkanten van de Oosterhoutse bouwplaten mooi in zicht gehouden.

In het voorhuis van de boerderij vindt men nu de trouwzaal, een prachtige vergaderruimte en de burgemeesterskamer. De vergaderzaal onleent haar charme met name

aan de open boekenkast, die gevuld is met oude, in leder gevatte, folianten.

De burgemeesterskamer met haar grote statige meubels – op de plaats van de bedsteden een kastwand in donker hout en donker gekleurd glas –, een oude staartklok, die statig de minuten wegtikt, zou een boerenkamer kunnen zijn van een welgestelde Groninger familie rond de eeuwwisseling. De enige concessie vormen dan het grote bureau en de vergadertafel.

In de hal is het oude plafond, dat dateert uit het einde van de vorige eeuw, met veel vakmanschap gerestaureerd. Het hele plafond van papier-maché in een beeldschoon

juugendstil patroon werd er uit genomen en opnieuw bevestigd. De mooie oude vloer van wit marmeren en rode Bremer tegels behoefde slechts hier en daar een enkele tegel ter vernieuwing. Op de zolder van het voorhuis is een grote ruimte ter ontspanning van het gemeentepersoneel. Er is een bar ingebouwd en de aannemer *) gaf bij de opening van het gebouw een biljart cadeau! Zo bleef in Ten Boer het dorpskarakter bewaard: het is de moeite waard om er eens een kijkje te nemen. Toos Bartelds

*)Wieringa's Aannemingsbedrijf b.v.
Ten Boer.